

Vahdet

İnsanın eli, beş parmaktan müteşekkildir. Parmaklar beş tane olmakla beraber elde ittihad etmişlerdir. *Bu bir olan elin sahibi kim ise, parmakların sahibi de odur. Aynı şekilde kaş, göz, ağız, burun, kulak da yüzde bir araya gelmişlerdir. Yüzü kim yaratmışsa, yüzün içindeki gözü de o yaratmıştır.*

Ve nihayet el, yüz, ayak, mide, kalb ve sair cihâzat **insan** bedeninde ittihad etmişlerdir. Bu bedene mâlik kim ise, bir tek âzaya da o mâlik olabilir. Bedenin âzaları arasındaki bu vahdet sırrı, ruhla duygular arasında da mevcuttur. İnsan ruhu kimin mahlûku ise akıl, hafıza, hayâl, görme, işitme gibi duygular da onun mahlûkudur. Maddi cihâzatın bedende, mânevî cihazâtın ise ruhta vahdete ermeleri gibi, ruhla beden de insanda ittihad etmişlerdir. *İnsan kimin masnûu ise beden ve ruh da onun mahlûkudur.*

Bunları birbirinden ayrı düşünmek kabil değildir.

İşte bu bir olan insan, hayatının idâmesi için, sırtını bir olan kâinata vermektedir. İnsanda göz, kulak, mide, akıl, hayâl, hafıza ayırımı yaparak bu eserleri ayrı sânilere isnat etmek mümkün olmadığı gibi kâinatı da ay, güneş, samanyolu, cazibe kanunu, dafia kanunu şeklinde ayırmak mümkün değildir.

Bu kâinatın varlığı ve bu varlığın idâmesi ise ilimle, kudretle, hikmetle, rahmetle ilh... olmaktadır.

Demek ki, kâinat da sırtını esmâ-i İlâhî'ye ve sıfat-ı mukaddeseye vermiştir.

Ayrı zatlara isnadı muhal olan bu isim ve sıfatlar ise **Vahid-i Ehad** olan **Zat-ı Zülcelâl**'e aittir.